

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

10. Belgæ adolesc. Martyrium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

Conimbricenses) & venite, hic melle sanctarum voluptatum campi vbertim fluunt, quas ægrè stillatim vestris inclusi cubiculis, degustatis. Nec vos moretur fortè angustior quam velletis literarum supellex, nihilo secius adeste. Doctorem hic habemus magnum, diuinum Spiritum, eius magisterio plura tùm citiùs, tùm penitiùs discimus, quàm istic primis in exedris à Theologis doceantur, qui tempus rebus versandis conterunt, nulli prorsus hic vsui futuris.] Hæc & his similia etiam alias, ad illos, eadem secum animarum cupiditate inflammandos.

10.
Belgæ ad-
lesc. Marty-
rium.

Iam illa tot vrbes peruagata Berzei existimatio, & prædicatio excellentium operum in Dei gloriam, & mortalium salutem quid magni pareret, vnum præterea quod attexo monstrabit. Fuit Ioannes cognomento Belga Mercatore honesto & opulento natus, quanto primùm improbior, & infelicio iuuenis; tanto demum Berzei meritis, opeque beator. Hunc seu cupido effrænis licentiæ, seu fastidium commoditatis domesticæ clam parentibus abreptum, quâ fors, & temeritas pelleret in diuersa diu tulit. Post varia longaque itinera, Catifam denique appulit, vbi errandi satur, & necessariis ad victum egens, nedum ad patriam repetendam, subsidium legit egestate illa execrabilius; erat ea vrbs cum arce sub imperio Turcarum, ad mare in orafelicis Arabiæ, intra Persicum sinum iacens, milliaribus supra Ormuzium trecentis, illic miser fidem Christo renunciat, Mahomero dat nomen, Maurum profiteretur. Maurum annos iam decem vixerat, libratores agens machinarum muralium, cum audit illic magna fama narrari, de Apostolico nouæ cuiusdam familiæ viro, qui magno numero ad sanctum baptisma Mahumetanos perduceret. Hic vero ad mentem reuersus, apertisque in veterem suam perfidiam oculis eò tunc sibi probrosius insultantem, quò se vnum ex Christiano Maurum, tam multis componebat ex Mauro Christianis, flere, lamentarique suam sortem, & corroborante animum Deo, mali sui exitum fortiter meditari. Naui illinc trans fretum itura petebat Ormuzium. Dat per eam literas ad Berzeum, diluto tormentarij pulueris, (quia deerat atramentum) Latinè Gallicè, & Belgice scriptas, ignorans videlicet Berzei linguam, & patriam. [Narrabat illi suas interiores miseras, conscientiæ dolorem, fiduciam animi ad se reuocati. Postquam de illo inaudisset; rogabat de suo proposito securos facere Lusitanos, sibi fixum ratumque cum Deo, & cum Ecclesia redire in gratiam & fugam vitæ periculo emere, vt se prorsus illius manibus, & arbitrio crederet, paratus ad omnem quamlibet acerba, imperaretur pœnam.] sparsit lacrimis suis epistolam Berzeus, idem lingua triplici repentem, & in ea profugum filium Deo sistens, pro resipiscentis reditu preces fudit; arrectusque ad primum quod Catifam iret nauigium, respondit. [Fide sua iubens, esse de Lusitanorum gratia & auxilio securum. Confans esset, in forti proposito quo salus ipsius vertebatur; moras abscederet, & quantocyus, sed occultè cautèque properaret. Se passis brachijs illum operiri, communioni Sanctorum reddendum habendumque deinceps

deinceps pro filio.] Sed enim Deus pœnitentia vulgari aliquid ab eo
 poscebat sublimius; prodicione meditata, vel tabellarij imprudentia in-
 certum, venit Berzei epistola in præfecti manus qui arci præerat. Is fu-
 rore amens, extemplo Ioannem listi iubet, adductum præruptè interrogat,
 qua lege stes Mahometis an Christi? conspicatus Ioannes quod res erat,
 nec ore nec animo mutatus intrepidè ait, à Christo se stare, Dei mise-
 rentis profusa gratia qui se propitiis intuitus oculis, sero licet, aliquan-
 do tamen sui conscium erroris fecisset: cœterùm promissis, & minis par-
 cerent, frustra fore vtrumque ad reuellendam sibi ex animo fidem, quam
 semel pessimè deserat, clementer nunc recuperasset, nunquam in per-
 petuum fallendam, paratum se saltem in ea occumbere, si minus dare-
 tur in ea viuere; grandi sibi futurum lucro, si annos decem quos ritu
 Maurorum, turpiter exegisset, suo sanguine expiaret. Hæc vti contem-
 ptim aduersus Mahometem, sic honorificè in Christum dicta, ita ho-
 minem extra se egerunt, vt ægrè abstinerit ab illo manus, dedit tamen
 aliis frustratim laniandum, mutilandumque ad necem lento cruciatu;
 caput hastæ præfixum ad terroris ostentum in propugnaculi edito lo-
 catur; at suam illi condignam coronam cœlum reposuit, & iustam barba-
 ris à quibus rescissum fuerat, mercedem. Menses abierant non multi,
 cum ecce tibi ex India Antonius Noronia cum selecta manu bis mille
 armatorum, à Berzeo haud sanè ad prædam egregiè animata, verum ad
 frangendam Maurorum superbiam, & vires deprimendas. Bimestre Or-
 muzij hæserant necessariis instaurandis, & oram secuti Arabia in sinu
 nauigabant, cum Noronia incidit, Catifæ arcem ante omnia tentare.
 Cœlo itaque fauente, nec dubitavit etiam Ioanne inde opem ferente,
 urbem primo impetu captam, diripiendam militibus dedit; deinceps multa
 cum Maurorum strage, arcem quoque in suam redegit potestatem, vbi
 dum Præfecti scrutantur gazam, Berzei comparat ad Ioannem
 Belgam epistola, & dum curiosius scire auent quis ille, & vbinam
 Ioannes? ipsismet ex Mauris comperiunt quicquid de illo hæctenus
 retuli, eiusque adeo caput illud esse quod conspicuum in hasta emi-
 nebat. Quare ex probroso sublatum situ, & religiosa veneratio-
 ne serico inuolutum, donum Berzeo retulerunt, isque multo populi
 concursu festo Hymnorum, & Psalmorum cantu ei extra urbem occur-
 rit, triumphis specie haud minus læta, quam Noronia reditu de Catifa
 victoris, & triumphantis. Sequamur nunc à Berzeo, Mahometanos in-
 ter Ormuzij gestis, ex eo narrandis, quod ipsemet Xauerij iussu ad S.
 Ignatium, ad socios in Indiam, & Conimbricenses nostros in Lusitaniam
 scribebat, ex quibus etiam literis, quæcumque de ipso refero habentur.

Dicebat ad populum die quodam maioris ieiunij, cum adest sub me-
 diam concionem ab Rege nuncius à quo accersebatur, omissa in aliud
 tempus quod supererat sermonis aduolat. Exceptus à Rege in frequen-
 ti suorum splendidaque aula, post humanissimæ comitatis prima collo-
 qua, seducitur in interius conclaue, cum interprete regio Garcia de

11.

Rex Ormu-
 zien. violen-
 ter à suis im-
 peditur ne
 fiat Christia-
 nus.